Sisällys:

Yksi ainoa lasi viiniä. — Werner ja hänen sydämensä. — Robert ja hänen koulunsa. — Kärtyisä Greeta.

PORVOOSSA,
WERNER SÖDERSTRÖM.

Hinta 15 p:iä.

PORVOOSSA 1890.
Werner Söderströmin kirjapainossa.

Yksi ainoa lasi viiniä.

Alkusananen.

Rakkaat lapset! — Seuraavassa kertomuksessa esitän teille pienen tositapauksen, josta näette, kuinka pian poika voi syvälle pahuuteen langeta, ja joutua niin sanotuista pienistä synneistä suuriin, hirveihin rikoksiin. Sanokoon teistä jokainen, joka tämän lukee, Jumalalle, niinkuin hurskas Israelin kuningas sanoi: „anna minulle anteeksi salaiset rikokset. Varjele myös sinun palveliasi ylpeistä, ettei he minua hallitsisi, niin minä olen viaton ja nuhteeton suuresta pahasta teosta“ (Ps. 19: 13—14).

Ihmissydämen pahuus on niin suuri ja saatanan kiusaukset niin väkevät, että ei kukaan, joka omaan sydämeensä luottaa, taida silmänräpäystäkään olla turvassa. Jos me tahdomme varjelluiksi tulla, niin on meidän etsittävä apua Jumalalta ja rukoiltava: „tue minua sanallasi, että minä eläisin“ (Ps. 119: 116). Niinkuin pienten lasten, jotka vasta ovat ruvenneet kävelemään, niin täytyy meidänkin nojaantua Isän käteen. Luota itses Herraan kaikesta sydämmestäsi, äläkä luota sinun ymmärrykseesi (Sananl. 3: 5).

Millainen Montgomery poikana oli.

Montgomery Rosco oli erään ravintolan pitäjän poika Pohjois-Ameriikan Yhdysvalloissa. Noin viisitai kahdeksantoista takaperin oli hän kelpo poika, jos kukaan. Hän oli vanhemmillensa kuuliainen, huomiollinen ja kohtelias vieraille, ystävällinen ja nöyrä jokaiselle, eikä ainoastaan kotona vanhempainsa silmäin alla, vaan joka paikassa. Sitä paitsi oli hän koulussa erittäin opinhaluinen. Senpätähden kaikki rakastivatkin häntä ja hänestä toivottiin kerran tulevan hyvä ihminen ja hyödyllinen kansalainen.

Päästyänsä viisitoistavuotiseksi, lähti hän kodistaan ja meni kauppapalvelukseen. Hän joutui erään, Filadelfian kaupungissa asuvan, sangen arvossa pidetyn miehen hoitoon, jota tässä nimitämme Markley'ksi.

Montgomeryn isä aikoi, sittekuin poika olisi perin pohjin ensin oppinut kauppiaan ammatin, antaa hänelle oman talon ja kauppapuodin oman talonsa vieressä.

Herra Markley kohteli Montgomeryä sangen ystävällisesti, sillä hän näki hänen olevan ahkeran ja luotettavan pojan, jonka haltuun hän epäilemättä olisi voinut uskoa mitä tahansa. Poika muisti isänsä neuvot, oli tarkka valitessaan seurustelutoveriansa, vakava ja huolellinen kaikissa toimissaan ja huolellisesti vältti kaikkea, mikä pahalta näyttää (1 Tessal. 5: 22).

Ensimmäinen valhe.

Muutamana päivänä meni Montgomery erääsen herra Markleyn kauppapaikan lähellä olevaan puo-

tiin viemään takaisin jotakuta kirjaa, jonka hän oli saanut lainaksi eräältä nuorelta, myöskin kaupassa palvelevalta ystävältänsä. Hänen ystävänsä laski moniaasta puodissa olevasta ankkurista lasillisen viiniä ja houkutteli Montgomeryn juomaan sen. Seuraavana päivänä tuli sitte sama poika Markleyn kauppaan tervehtimään Montgomeryä.

Montgomery oli sattumalta yksinään puodissa. Herra Markley oli näet mennyt asuntoonsa päivälliselle. Montgomery tahtoi olla yhtä vierasvarainen, kuin hänen ystävänsäkin. Hän ei tosin pitänyt oikeana antaa pois isäntänsä viiniä, varsinkaan, kun hän ei olisi uskaltanut tehdä sitä, jos isäntä olisi ollut puodissa, mutta kuitenkaan ei hän ottanut vaaria omantuntonsa varoituksista, vaan tarjosi hänkin lasin viiniä nuorelle ystävällensä.

Peläten herra Markleyn tulevan sisään, oli hän niin kiireissään, että ei vääntänyt kunnollisesti kiinni tynnyrin hanikkaa, laskettuansa siitä viiniä. Kun isäntä tuli sisään ja huomasi viinin tippua nolkittavan tynnyristä maahan, huusi hän Montgomeryä ja kysyi: „oletko sinä liikuttanut viinitynnyrin hanikkaa?“

Nyt oli pojalle tärkeä silmänräpäys käsissä. Oi jospa hän olisi suoraan tunnustanut totuuden, olisipa sitte seuraukset olleet mitkä tahansa, ainakin olisivat ne olleet hänelle paljoa paremmat! Mutta sitä hän ei tehnyt. Hän epäili hetkisen ja vastasi sitte: „en, en minä ole siihen koskenut.“ Kentiesi oli se ensimmäinen valhe, jonka hän koskaan oli lausunut. Herra Markley katsoi tuikeasti häneen, kääntyi sitte pois ja väänsi itse hanikan tiukempaan kiinni.

Valhe tullut ilmi ja uusi synti sitä peittämään.

Huomenaamuna tuli sama nuori mies herra Markleyn luo ja kysyi voisiko Markley myydä hänelle ankkurin samaa viiniä, jota Montgomery eilen oli hänelle tarjonnut. Herra Markley katsahti Montgomeryhyn, joka seisoi vieressä sanaakaan sanomatta. Katse oli kylliksi moittiva sen luontoiselle pojalle, kuin hän oli. Häveten ja harmista halkeamaisillaan meni Montgomery uuden ystävänsä luo ja pyysi hänen sanomaan herra Markleylle, että hän itse oli ottanut itselleen lasin viiniä, eikä Montgomeryllä ollut mitään osaa asiassa. Hänen ystävänsä nauroi ja sanoi suostuvansa siihen, jos Montgomery pitäisi hänelle saksansimpukka-kekkerit. Toinen suostui siihen ja tuo nuori mies siirtyi herra Markleyn viereen, jolle sanoi: „kentiesi te muistatte viinitynnyrinne vuotaneen tässä eräänä päivänä ja te ehkä luulitte Montgomeryn valhetelleen siinä asiassa, mutta minä itse siitä laskin viiniä itselleni.“ Sillä tavoin puhdisti hän Montgomeryn herra Markleyn silmissä. Mutta voikohan Montgomery unhottaa, että *Yksi,* joka oli herra Markleytä suurempi ja paljoa peljättävämpi, oli nähnyt kaikki; taisiko hän unhottaa, että hän ei koskaan tuntisi itseänsä rauhalliseksi ennen, kuin hänen syntinsä oli pyyhitty pois Jumalan muistikirjasta? Voi surkeaa; surkeaa ajatella, kuinka synti jo oli soaissut hänen silmänsä!

Ensimmäinen varkaus.

Millä Montgomery voisi maksaa lupaamansa kekkerit? Hän ei ollut muistanut sitä ajatella, eikä hän tahtonut isältänsäkään pyytää rahaa semmoiseen

tarpeesen. Hän oli jo ottanut pari tai kolme pitkää askelta syrjään totuuden ja rehellisyyden tieltä ja oli nyt valmiina jatkamaan samaa menoa. Siksipä menikin hän isäntänsä rahalaatikolle, avasi sen ja varasti niin paljo rahoja, kuin luuli tarvitsevansa maksaakseen lupaamiansa saksansimpukka-kekkeriä.

Sillä aikaa, kuin molemmat nuorukaiset istuivat kapakassa saksansimpukka-vadit edessä, esiteltiin, että he pelaisivat hiukan korttia, „ainoastaan huvikseen", niinkuin sanat kuuluivat. Montgomery parka oli siksi sokea, että hän tarttui siihen ansaan. Tuo onneton nuorukainen ajatteli, että siten hän voittaisi niin paljo, kuin oli isännältänsä ottanut ja voisi toimittaa sitte rahat takaisin paikoilleen, ennenkuin niitä kaivattaisiin. Hän pelasi ja hävitti; pelasi ja hävisi taaskin. Nyt täytyi maksaa nekin rahat, jotka hän oli peliin lainannut, paitsi niitä, jotka isäntänsä laatikosta oli ottanut.

Silloin hän empimättä heittäysi synnin valtaan. Hän meni taaskin isäntänsä rahalaatikolle ja otti siitä, mitä tarvitsi. Rahoja kyllä kaivattiin, mutta ei kukaan osannut epäillä häntä. Hän ymmärsi kyllä hyvin, jotta jos hänet varkaaksi huomattaisiin, niin olisi hän kerrassaan hukassa. Sen vuoksi päätti hän vieläkin kerran koettaa pelissä voittaa takaisin kaikkea sitä, mitä oli menettänyt.

Muutamana yönä nousi hän ylös, avasi puodin, otti rahalaatikosta noin tuhat markkaa ja meni pelihuoneesen. Vahvasti toivoi hän voittavansa, mitä tarvitsi, eikä hän sen erän perästä enää milloinkaan hankkisi semmoisia hankaluuksia vastuksikseen. Innoissaan hän nyt pelasi pelin toisensa perästä, kunnes taas oli menettänyt kaikki.

Hirmuinen rikos.

Aamu koitti ja Montgomery oli melkein mielettömänä. Herra Markley ei kuitenkaan itse mennyt avaamaan rahalaatikkoansa, vaan käski Montgomeryn ottamaan sieltä rahat ja viemään erääsen pankkilaitokseen. Montgomery tiesi, että jos hän sanoisi rahojen olevan poissa, ruvettaisiin asiaa tutkimaan ja todenmukaisesti saataisiin hänet ilmi. Hän tiesi myöskin isännällänsä olevan saman summan eräässä toisessa pankkilaitoksessa ja päätti ottaa sieltä nuo tarvittavat rahat. Niin teki hän tuon inhoittavan *väärennysrikoksen.* Hän kirjoitti nostolipun tuhannelle markalle, piirsi alle herra Markleyn nimen ja näytti sen pankissa. Pankin virkamiehetpä huomasivatkin jonkun vieraan kirjoittaneen herra Markleyn nimen hänen tietämättänsä. Siten tuli Montgomery ilmi ja hänen täytyi tunnustaa koko asia. Hän sanoi aikoneensa panna rahat tuohon toiseen pankkiin, jos olisi ne väärennetyllä nostolipulla saanut ja sillä tavoin koettaa peittää rikoksiaan niin kauan, kuin olisi voinut. — En tarvitse kertoa, mitä hän itse ja mitä hänen hellät isänsä ja äitinsä tunsivat saadessaan tietää tuosta suunnattomasta häpeästä, joka oli kohdannut heidän rakastettua poikaansa. Rikoksestaan saatettiin hänet oikeuteen, huomattiin syylliseksi ja tuomittiin kymmeneksi vuodeksi vankeuteen.

Nuorukais-parka! Minä näin hänet sittemmin kerran ja kyyneleet nousivat minulle silmiin. Hän tarttui minun käteeni ja lausui sydämeen sattuvalla vakaisuudella: „minä menen vankeuteen yhden ainoan viinilasin vuoksi.“

Ja todella olikin asia niin. Voimme tosin sanoa, että valhe oikeastaan saattoi Montgomeryn tur-

mion tielle, mutta ensimmäisen askelen häpeän ja turmion tiellä otti hän kuitenkin tyhjentäessään ensimmäisen viinilasin. Sehän oli alkusyynä, joka saattoi hänet koskemaan isäntänsä tavaraan ja niin nopeasti sai sitte synti hänessä vallan, että sama poika, joka viisitoista vuotisena oli vanhempainsa toivo ja ilo ja kaikkien tuttaviensa rakastama — sama poika ennen kahdeksattatoista vuottansa vietiin vankeuteen varkaudesta ja väärennyksestä. Rakas nuori lukija, ole sen tähden varoillasi, että et ota ensimmäistä harha-askelta oikealta tieltä, vaikka se kuinka vähäpätöiseltä näyttäisikin sinun silmissäsi.

Mitä kertomus Montgomerystä meille opettaa.

Usein kuulee vanhempien ja opettajien sanovan, että suurta rikosta ei koskaan tehdä yht'äkkiä. Lapsi alkaa tekemällä ensin väärin pienissä asioissa. Aluksi on lapsi tottelematon vanhemmilleen; sitte pettää hän heitä, jää pois koulusta tai vetelehtää joutilaana teillä ja kujilla. Vähitellen oppii hän niin rikkomaan lepopäivän ja se saattaa hänet huonoihin seuroihin ja vierastuttaa hänet opetuksesta ja kurista. Myöhemmin oppii hän juomaan ja korttia pelaamaan ja lopettaa päivänsä varkaana, ryövärinä tahi murhamiehenä.

Syntiin tottumuksen laita on aivan samanlainen, kuin muidenkin tottumusten. Ne kasvavat meihin kiinni vähitellen, niinkuin tammet ja kuuset pienistä taimista yhdessä kesässä tuskin jatkuvat pienen sormen vertaa, mutta kesä kesältä ne kuitenkin kasvavat, kunnes tulevat suuriksi, laveita aloja varjostaviksi puiksi. Isoimmissakaan kaupungeissa, joissa nyt on useita kirkkoja ja suuria tavarahuoneita, ei

aluksi ollut, kuin joitakuita taloja siellä ja täällä, joissa asui ainoastaan muutamia, harvoja perheitä.

Sydän kovenee ja paatuu vähitellen. Mitä joku ihminen ei olisi uskaltanut tehdä, eipä edes ajatellakaan pari tai kolme vuotta takaperin, sen hän nyt jo tekee ilman mitään pelkoa. En luule yhdenkään pojan lausuneen ensimmäistä valhettansa tuntematta itseänsä hämmentyneeksi, rikolliseksi ja pelästyneeksi, mutta, sitte kuin hän on valhetellut monta kertaa, tottuu hän valheesen ja puhuu sitä mitä vähäpätöisimmissäkin asioissa melkein edes ajattelemattakaan, että se on suuri synti. Samoin on kiroilemisen laita. Luullakseni häpeää jokainen poika ensi kerran kirotessaan ja ehkäpä vasta parin kolmen koetuksen perästä hän sitä ensinkään voi tehdä, mutta ennen pitkää turhaan lausuu hän Jumalan pyhää nimeä ja avuksensa huutaa sielun vihollista melkein yhtä usein, kuin puhuukin.

Eräs huonoimmista ihmisistä, mitä koskaan on elänyt, sanoi vähää ennen, kuin hän vankeudessa kuoli, että hän hyvin muisti, kuinka häntä hirvitti, kun ensi kerran ojensi kätensä ottamaan toiselle kuuluvaa veistä ja kuitenkin murhasi hän viimein viattoman miehen ryöstääkseen häneltä hänen rahansa. — Rukoile sen vuoksi Jumalaa aina, että Hän auttaisi sinua voittamaan ensimmäistä kiusausta; eikä sallisi sinun koskaan unhottaa, että jos sinut jätetään oman pahan sydämesi valtaan, niin sinä pian joudut pois Jumalasta ja onnesi kadotat. Armon tukea ja apua tarvitset sinä aina kaikissa kiusauksissasi ja ahdingoissasi. Sinulla täytyy olla Jumalan apu, muutoin joudut, ainaisiksi ajoiksi synnin orjaksi. Sinä voit saada armoa ja apua Jumalalta, „sillä jokainen, joka anoo, hän saa ja joka etsii, hän löytää ja kolkuttavalle avataan“ (Math. 7: 8).

Ja nyt lopuksi suo minun antaa sinulle se neuvo, että jos joku kumppanisi kiusaa sinua, niinkuin Montgomeryä, tekemään väärin, niin muista ja ajattele, mitä Herra Jesus Kristus on tehnyt ja kärsinyt ottaakseen pois ja sovittaakseen syntiäsi, äläkä milloinkaan ryhdy suosimaan mitään semmoista, joka kalliin Vapahtajamme on ristiinnaulinnut. Rukoile Jumalaa Kristuksen tähden pyhkimään pois kaikki sinun syntisi ja antamaan sinulle Pyhän Henkensä, joka taitaa johdattaa sinua totuuden ja rauhan tielle ja sillä tiellä pitää.

Werner ja hänen sydämensä.

Kun ensin opin tuntemaan pienen Werner Schulzin, ei hän valitettavasti ollut mikään kelpo poika. Kyllä hänenkin luonteessaan oli joitakuita hyviäkin puolia, mutta kumminkin oli hän tavattoman kiivasluontoinen, jolla oli tapana repiä ja potkia jokaista, joka ei heti täyttänyt hänen toiveitansa. Leikkikumppaniensakin seassa oli hän tunnettu petolliseksi niin, että jotkut eivät ollenkaan tahtoneet leikkiä hänen kanssaan ja nekin, jotka hänet leikkiin joskus ottivat, saivat pitää tarkalla silmällä pallojansa ja leikkikalujansa, sillä Werner anasti ne, jos vaan milloin voi. Kotona isän poissa ollessa, joka usein tapahtui, oli hän epäkohtelias äidillensä ja sangen usein kieltäytyi täyttämästä hänen käskyjänsä. „Minä en tee sitä“, „ei se minuun kuulu“, „menköön joku muu“ ja muut tuollaiset rumat vastaukset eivät laisinkaan olleet harvinaisia sellaisissa

tapauksissa. Useinpa vielä äiti huomasi hänen valhettelevankin ja joskus koettavan pettää häntä muutamilla pennillä, kun hänet asialle konsa lähetettiin ja menemään saatiin.

Sellainen oli pieni Werner Schulz ja kaikki, jotka hänen tunsivat, pelkäsivät niin pahakurisesta pojasta kasvavan kelvottoman miehen. Moni ajattelevimmista naapureistakin sanoi, että he eivät toivoneet mitään semmoisesta, joka niin aikaisin hylkäsi kaiken Herran pelon.

Mutta vaikka pikku Werner oli ottanut omikseen huonoja tapoja, näpisteli, valhetteli ja käyttäytyi pahasti äitiänsäkin kohtaan, niin kuitenkin ajatteli hän usein Jumalaa, taivasta ja omaa sydäntänsä. Hän lankesi joka aamu ja ilta polvilleen pienen vuoteensa viereen, rukoili rukouksensa ja joka sunnuntai kävi kirkossa vanhempainsa kanssa. Häneltä kuoli tähän aikaan vanhempi veli, joka oli ollut Jumalaa pelkääväinen ja nukkunut kuolon uneen uskossa Vapahtajaansa joitakuita kuukausia ennen seuraavia tapahtumia. Tuo kuoleman tapaus liikutti syvästi Werneriä. Velivainaja oli usein vakavasti nuhdellut häntä ja vaikka hän itse olikin ilkeä poika, toivoi hän kuitenkin usein parempina hetkinään, että hänkin olisi yhtä kiltti ja siivo, kuin rakas veljensä Herman Olenpa varma, että hän olisi ollutkin sellainen, jos vaan paljaat toivomukset olisivat voineet hänen semmoiseksi saattaa. Mutta hyvät toivomukset ja päätökset yksin eivät voi meitä taivaasen saattaa, sillä niinkuin Salomo sanoo: „laiska pyytää ja ei saa, mutta viriät saavat yltäisesti“ (Sananl. 13: 4), ja niin jäi Werner huolimatta kaikista hyvistä päätöksistään aivan samanlaiseksi, kuin ennenkin oli ollut. Hänen luonteensa oli yhtä kiivas ja väkivaltainen, kuin muulloinkin ja mitä vähäpätöisimmistä

syistä raivostui hän. Hän näpisteli varsinkin makeisia, milloin vaan tilaisuutta sai ja uhkaavat sanat ja valheelliset verukkeet olivat aina valmiina hänen kielellänsä. Sillä tavoin hän voimassa piti ja elätti synnillisiä taipumuksiaan ja paadutti sydäntänsä yhä enämmän ja enämmän.

Niinä aikoina laitettiin pyhäkoulu siihen kylään, jossa Werner asui ja hänkin pantiin siihen oppilaaksi.

Usein oli Werner kotonakin lukenut ja kuullut luettavan p. raamattua, mutta se ei koskaan ennen ollut viehättänyt häntä niin paljoa, kuin nyt, kun sitä hänelle selitti opettajansa, joka jo pitkällisen harjoituksen kautta oli tottunut opettamaan pieniä poikia ja jolla oli lahja esitellä heille p. raamatun totuuksia miellyttävällä ja vakuuttavalla tavalla.

Werner oli tyytyväinen ulkonaisestikin siisteihin ja puhtaisin kumppaneihinsa ja häntä miellytti opettajansa ystävällisyys, mutta erittäinkin oli yksi seikka, joka veti puoleensa hänen vilkkaimman huomionsa. Se oli se puhe, jonka eräs opettajista piti koulutunnin lopulla. Werner ei oikein tiennyt miksi hän sitä nimittäisi, sillä se muistutti hyvin paljon saarnasta, vaikka ei ollut niin pitkä, mutta se oli vilkas ja niin viehättävä, että hän ei voinut kääntää pois silmäänsä opettajasta niin kaukaan, kuin hän puhui. Puheensa aineeksi oli opettaja valinnut sen, kuinka välttämätöntä on koettaa, eikä ainoastaan toivoa olevansa hyvä ja kiltti. Hän kertoi heille muutamista siivoista pojista, joista puhutaan p. raamatussa; hän osoitti heille, kuinka suuri häpeä on käyttäytyä huonosti, kuinka suuressa arvossa Jumalan pelkoa on pidettävä ja millaisen onnellisuuden se mukanansa tuo, sekä vielä, kuinka jumalattomalla ei ole mitään puolustusta, koska Jumala niin mie-

lellänsä antaa Pyhän Henkensä kaikille niille, jotka Häntä rukoilevat. Opettaja kertoi vielä heille, miten ihana paikka taivas on ja että Jesus Kristus on tullut sieltä tänne alas sitä varten, että Hän vapahtaisi meitä synnistä tässä maailmassa ja iankaikkisesta kurjuudesta tulevaisessa elämässä. Mitä vakavimmasti hän varoitti heitä paaduttamasta itseänsä syntiin, joka on niin tuiki vaarallista, ja hän kuvasi elävästi heidän eteensä pienen pojan, joka tiesi mikä oikein on ja tahtoi olla siivo poika, mutta kuitenkin aina teki sitä, jonka tiesi pahaksi ja vääräksi. Hän kehoitti heitä koettamaan edistyä kuuliaisuudessa ja hyvyydessä; hän neuvoi heitä ahkeroimaan sitä, että tulisivat hyvätapaisiksi, ynnä rukoilemaan Jumalalta apua, ja muistutti pojille kehoitukseksi heitä Jumalan lupauksesta: „jotka varhain minua etsivät, ne löytävät minun“ (Sananl. 8: 17).

Werner katsoa tuijotti opettajaan, sillä tuo luonne, josta hän kertoi oli niin hänen luonteensa kalttainen, että hän luuli äitinsä tahi jonkun muun kertoneen opettajalle, kuinka huonosti hän kotonansa käyttäytyi, eikä hän koskaan ollut tuntenut niin perin pohjin häpeän katkeruutta, sillä vaikka ei kukaan läsnä olijoista erittäin ajatellut häntä, huvitteli hän kuitenkin mielessään, että kaikkien silmät olivat kiintyneet häneen.

Opettaja lopetti puheensa seuraavilla sanoilla:

„Jos täällä on joku pikku poika, joka tähän asti on ainoastaan toivonut olevansa siivo, mutta ei koskaan ole koettanut semmoiseksi tulla, hän muistakoon, että turhat toiveet eivät koskaan hyödytä häntä. Jumalanpelko esitetään aina p. raamatussa elävänä ja toimivana, taisteluna, kilpajuoksuna, eikä ilman vaivatta saavuteta tässä maailmassa enämpää Jumalan pelkoa, kuin muutakaan arvokasta. Kyllä

se on totta, että meidän oman tahtomme suurimmatkaan ponnistukset eivät auta, joll'ei Jumala meille apuansa anna, mutta Jumala auttaa niitä, jotka itsekin itseänsä auttavat ja jos me Häneltä apua rukoilemme, niin ei Hän koskaan sitä meiltä kiellä. Mene kotiisi hyvä, pieni ystäväni", lausui hän ja Werneristä tuntui siltä, kuin olisi opettaja katsonut häneen, „mene kotiisi ja rukoile Jumalaa tänä iltana, että niinkuin Hän on opettanut sinun toivomaan, Hän myöskin opettaisi sinua koettamaan tulla hyväksi. Päätä vakavasti, että jos Jumala tahtoo sinua auttaa, niin et sinä suinkaan ole säästävä omia ahkeroimisiasi; ja muista, kun ensi kerran joudut kiusaukseen puhua valhetta tai vastata nenäkkäästi tai ottaa jotakin, joka ei ole sinun omaasi — muista silloin rukouksesi ja päätöksesi ja koeta tukahduttaa synnin ilmi puhkeamista. Eihän pikku lintuinenkaan rakenna pesäänsä paljailla toivomuksilla, ei mehiläinen kerää hunajata toivotuksillansa, eivätkä toivotukset milloinkaan auta sinua taivaasen. Jos ei Jumalanpelkosi maksa sinulle mitään vaivaa, ei se tuota sinulle mitään hyötyäkään. Auttakoon Jumala sinua koettamaan olla hyvänä ja työskentelemään kaiken oikean ja hyvän saavuttamiseksi! Lopuksi suljen teidän suosioonne erään pienen rukouksen, jonka toivon teidän kaikkien lausuvan tänä iltana ennenkuin nukutte, nimittäin tämän: „rakas Jumala, auta minua koettamaan olla hyvä!"

Werner meni kotiinsa ja muisteli tuon tuostakin opettajan puhetta, mutta erittäinkin rukousta. Kun hän sitte iltasella polvistui pienen vuoteensa viereen, rukoili hän tähän asti hänelle tuntemattomalla vakaisuudella: „rakas Herra Jumala, auta minua koettamaan olla hyvä!" Hän ajatteli, kuinka usein hän oli toivonut tulia paremmaksi, kuinka

usein hän oli vastustanut hyviä ajatuksia ja hyviä neuvoja ja häntä vapisutti ajatellessaan tulevia kiusauksia. Hän aavisti nykyistenkin hyvien päätöstensä tulevan hedelmättömiksi. Hän tunsi syvästi sen, miten tarpeellista oli Jumalan apu ja siunaus hänen aikeillensa tulla niin hyväksi, kuin hänen rakas veljensä Herman oli ollut.

Huomenaamuna rukoili Werner taas saman rukouksen ja sitä vakavammin, kun hän pelkäsi jonkun aavistamattoman kiusauksen taitavan kohdata ja turhaksi tehdä hänen hyvät aikeensa, mutta päivä kului rauhallisesti, eikä tapahtunut semmoista, joka olisi kiihoittanut häntä ynseään vastaukseen tai häirinnyt hänen luonteensa tasapainoa.

Seuraavana päivänä sattui kumminkin eräs tapaus, joka koetteli Wernerin aikomusten lujuutta ja vilpittömyyttä ja minä olen ilomen voidessani sanoa, että hänen paremmat tunteensa pääsivät voitolle.

„Werner“, sanoi hänen äitinsä, „sinun on vietävä iltapuolella tämä myttynen rouva Brinkille.“

Rouva Brink asui puolen peninkulman päässä naapurikylässä ja kun Werner oli muutamien toisten poikain kanssa sopinut saman päivän iltapuolella mennä pallinlyöntiin, niin oli siinä kova koetus hänen kuuliaisuudellensa.

Werner oli juuri sanomaisillaan vastaan ja tunsi vastustushalun paisuttavan rintaansa, mutta hän pidätti itsensä ja tuon tavallisen lauseensa: „sitä minä en tee“, sijaan kysyi hän vaan sävyisästi: „onko se vietävä juuri tänä iltana.“

„Aivan välttämättömästi, sillä se on sangen tärkeä“, vastasi hänen äitinsä.

Werner rukoili hiljaa rukouksensa, otti myttysen ja lähti heti matkaan hilpeänä ja iloisena,

vaikka hänestä tuntui pahalta pettymykseltä, kun täytyi luopua odottamastansa huvituksesta toisten poikien seurassa.

Wernerin äiti oli ihmeissään ja iloisena, kun poika oli niin mielellään mennyt hänen asiallensa ja hän ihmetteli vieläkin enemmän, kun heti pojan lähdettyä tuli eräs hänen kumppaneistaan kysymään, miksi ei Werner, lupauksensa mukaan, ollut tullutkaan heidän luokseen.

Siitä ajasta alkaen muuttui Werner ihan, kuin toiseksi pojaksi. Epäilyksittä leikkivät hänen kumppaninsa hänen kanssansa, hänen sanaansa uskottiin, eikä häntä enää nähty pahankuristen poikain seurassa. Hänen äidillänsäkään ei enää ollut syytä epäillä hänen todellisuuttansa ja vaikka olisi liian paljo sanoa, että hän ei enää milloinkaan ollut pahalla tuulella, koetti hän aina kuitenkin hillitä kiivasta luontoansa. Hän onnistuikin siinä niin hyvin, että olisi ollut vaikeata tuossa tottelevaisessa ja huomiollisessa Wernerissä tuntea sitä pientä, kiivasta ja itsepäistä poikaa, joka hän kerran oli ollut.

Werner Schulz jatkoi yhä pyhäkoulussa käyntiänsä, pitkitti yhä rukoilemistansa, rukoili Jumalalta apua taisteleluunsa pahoja tapoja vastaan ja luopumiseen pahasta ja kasvamiseen hyvässä. Hän kasvoikin nopeasti tiedoissa ja hurskaudessa, pidettiinpä pyhäkoulussa sellaisessa arvossa, että kun hän oli joutunut tarpeelliseen ikään, koulun johtaja nimitti hänet opettajaksi siihen, jota tointa hän vieläkin uskollisesti ja ahkerasti toimittaa. Hän tunnustaa nöyrästi, että Jumalan armosta hän on se, mikä hän on. Vaikka hän hyvin tietää heikkoutensa ja syvästi tuntee tosiksi Jesuksen sanat: „ilman minutta ette voi mitään tehdä“ (Joh. 15: 5), niin iloitsee hän kuitenkin apostolin kanssa tuntiessaan: „minä voin

kaikki sen kautta, joka minun väkeväksi tekee, Kristuksen" (Filipp. 4: 13) ja nöyrässä toivossa hän odottaa, että se Lunastaja, joka hänen on synnin velasta ja rangaistuksesta pelastanut, viimein on kokonaan vapahtava hänet sen vallastakin. Naapurinsa kunnioittavat häntä ja esimiehensä luottavat häneen, hän on hyödyllinen jäsen yhteiskunnassa, uskollinen ja luotettava ystävä ja sopiva esimerkki tosiksi todistamaan noita Salomon sananlaskuja: „jossa työtä tehdään, siinä kyllä on" ja „toimellinen mies ylistetään viisautensa tähden."

Robert ja hänen koulunsa.

Kun Robert Pekkanen oli pieni, ei hän pitänyt koulusta. Syöminen, juominen, nukkuminen ja leikkiminen — kas ne olivat Robertista sangen mieluisia, mutta tiedoista ei hän välittänyt rahtuakaan, sillä hän oli laiska ja pelkäsi kaikkea työtä ja ponnistusta. Koulun opettaja sanoi viimein hänen äidillensä pelkäävänsä, että tuosta pienestä pojasta ei kuuna päivänä tulisi muuta, kuin suuri pölkkypää. Se seikka murehdutti kovasti äitiparkaa, sillä „hullu poika on äidillensä murheeksi" (Sananl. 10: 1).

Samaan aikaan kutsuttiin Robert eräänä päivänä vieraaksi muutaman pienen leikkikumppaninsa luo, joka oli ahkerimpia poikia koulussansa. Robert ei ollut koskaan ennen käynyt niin komeassa talossa ja alussa tunsikin hän olevansa vähän hämillään, mutta tuon tunteen voitti hän pian, sillä Fritsin isä — Frits oli tuon nuoren Robertin kumppanin nimi

— oli erittäin huomiollinen Robertia kohtaan, ottipa osaa leikkiin ja puheluun melkein yhtä vapaasti, kuin olisi hän itsekin ollut pieni poika.

Robert oli hyvin ihastunut taloon ja puutarhaan, hedelmiin, ihmisiin ja leivoksiin, sanalla sanoen kaikkeen. Hän ajatteli, miten hupaista olisi aina asua siellä. Fritsillä oli vielä joukko koreita kirjojakin ja kuvia ihmisistä ja muista esineistä, joita mainitaan p. raamatussa ja kaukana asuvista pakanakansoista, ynnä niistä rumista epäjumalista, joita he palvelevat. Frits sanoi useammin, kuin kerran isällensä, että jos hän jo olisi suuri, rupeaisi hän lähetyssaarnaajaksi ja menisi noille taitamattomille ihmisparoille saarnaamaan evankeliumia Jesuksesta Kristuksesta.

Frits osasi piirrustaakin ja näytti Robertille salkkunsa, jossa oli piirrustuksia ja lehmien, hevoisien, puiden ja maisemien kuvia. Hän huvitteli vielä vierastansa näyttelemällä hänelle simpukka- ja kivennäiskokoelmiansa ja isänsä avulla selitteli niiden nimiä, mihin niitä käytettiin ja mistä maailman osista ne olivat tuodut.

Sillä tavoin kuluivat hetket nopeasti ja Robertista tuntui, että hän harvoin oli viettänyt niin hauskaa iltaa.

Mutta oli kuitenkin yksi seikka, joka häiritsevästi vaikutti illan hupaisuuteen. Se oli se, että Robert ei voinut olla tuntematta, kuinka perin taitamaton hän oli Fritsiin verrattuna, joka oli sekä taitava, että oppihaluinen. Varsinkin hävetti häntä taitamattomuutensa sen vuoksi, kun hän tiesi, että syynä siihen ei ollut oppimistilaisuuden puute, vaan laiskuus ja haluttomuus oppimaan.

Fritsin äiti oli ymmärtäväinen ja Jumalaa pelkääväinen vaimo, joka, vaikka hän oli sangen ystä-

vällinen Robertille, kuitenkin huomasi heti, että ei tuolla pojalla ollut paljoa halua opinnoihin. Kun hänen mielensä aina oli paha, nähdessään pienten poikain laimin lyövän lukemisensa, käytti hän tilaisuutta, kun Robert katseli muutamia Fritsin koulussa saamia palkinnoita, antaakseen pojalle hyvän neuvon.

„Luullakseni olet sinäkin, Robert, koulussa saanut joitakuita somia palkinnoita — etkö ole“, kysyi hän ystävällisesti.

Robert painoi päänsä alas ja punastui.

„Eikö sinun opettajasi annakaan palkinnoita“, jatkoi Fristsin äiti?

„Kyllä toisinaan“, vastasi Robert.

„Mutta etkös sinä ole koskaan saanut mitään?“

Robertia hävetti vastata, varsinkin Fritsin läsnäollessa, mutta viimein täytyi hänen tunnustaa, että hän ei ollut saanut yhtään palkintoa.

„Kentiesi sinä et pidäkään lukemisesta Robert?“ kysyi rouva.

Robert ei vastannut, vaan käänteli ääneti sen kirjan lehtiä, joka hänellä oli kädessään ja katseli kuvia.

„Rakas lapsi“, sanoi Fritsin äiti hänelle, „minä toivon, että sinä rupeat pitämään koulustasi, etkä heittäydy laiskaksi nuorena ollessasi. Nuoruuden aika on paras tietojen hankkimiselle. Jos sinulla on mieli tulla arvossa pidetyksi ja kelpomieheksi, niin riippuu se suurimmaksi osaksi siitä, miten sinä nyt aikasi käytät. Minä olen varma siitä, että sinun täytyy tuntea tietojen olevan välttämättömiä ja hyödyllisiä, mutta jos sinä tahdot niitä saada, pitää sinun luopua laiskuudesta, olla kestävä ja ahkera opinnoissasi, sillä paljas halu tulla taitavaksi ja oppineeksi ei sinua koskaan hyödytä, joll'ei se saata sinua tekemään parastasi.“

Robert ei näyttänyt panevan suurta huomioa rouvan sanoihin, mutta itsessään hän ajatteli, että tuo vieras rouva näytti hartaasti pitävän huolta hänen menestyksestänsä ja hän puhui niin ystävällisesti, että hän ei unhottanut yhtään sanaa siitä, mitä rouva lausui.

„Varmaan luulen minä, Robert", jatkoi rouva puhettaan, „että sinä olet kuullut tämän Salomon sananlaskun: „ahkera käsi saattaa rikkaaksi" (Sananl. 10: 4) ja se sopii yhtä hyvin tietojen hankkimiseen, kuin muuhunkin. Kaikella on aikansa, leikkimisellä ja nukkumisella on aikansa, mutta oppimisella ja tietojen hankkimisella on myös aikansa. Sinun on ahkeroitava, että rupeaisit pitämään läksyistäsi ja koulustasi. Sinun on koetettava työskennelläväsymättömästi ja voittaa vaikeuksia, sillä Salomo sanoo taas: „jossa työtä tehdään, siinä kyllä on." Tee työtä saadaksesi tietoja, niin sinä pian huomaat sen olevan eduksi. Älä seuraa tuon laiskan palvelijan esimerkkiä, josta Vapahtajamme puhuu vertauksessa Math. 25: 14—30, joka palvelija kätki herransa leiviskän hikiliinaan, vaan seuraa sinä paremmin hyvää ja toimellista palvelijaa, joka meni ja saamillansa viidellä leiviskällä voitti toiset viisi leiviskää ja sai isännältänsä kiitokset ahkeruudestaan ja toimeliaisuudestaan."

Rouva suuteli Roberttia jäähyväisiksi, antoi hänelle suuren leivospalan matkaan kotiin ja pyysi, että hän ei unhottaisi hänen sanojansa.

Robert palasi kotiinsa ja hänelläkös oli kotona vanhemmilleen kertomista Fritsin ystävällisestä isästä ja äidistä ja siitä, miten hupaista siellä oli ollut heidän luonaan. Vielä vuoteellensa mennessänsäkin muisteli hän kaikkia; eikä saanut unta ajatellessaan Fritsiä, noita makeita marjoja ja ystävällistä rouvaa,

eikä hän myös unhottanut hänen hyviä neuvojansa. Hän oli usein päättänyt paremmin kiinnittää huomionsa kirjoihinsa, mutta hänen taipumuksensa laiskuuteen oli yhtä usein saanut voiton, sillä huonoja tapoja ei yhtä helposti heitetä pois, kuin ne saavutetaan. Mutta Fritsin ja hänen äitinsä ymmärtäväisyys oli tehnyt hyvän vaikutuksen häneen ja heidän tykönänsä hävetti häntä taitamattomuutensa niin, että hän tavallista vakaammin päätti täst'edes antautua täydellä todella opinnoihinsa.

Keskellä noita ajatuksiaan ja päätöksiään vaipui Robert uneen, mutta huomen-aamuna oli hän, molempien vanhempiensa kummastukseksi, ylhäällä paljoa varemmin, kuin tavallisesti ja luki ahkerasti läksyjänsä. Hänen opettajansa ei ollut vähän, vaan sangen mielissään, huomatessaan hänen tavattoman tarkkaavaisuutensa ja sen ahkeruuden ja huomion, jonka hän nähtävästi oli käyttänyt läksyjensä oppimiseen. Opettajansa lausui hänelle muutamia kehoitussanoja ja paljoa tarkemmin, kuin tavallisesti, selitti hänelle seuraavia läksyjä.

Robertista tuntui alussa hyvin työläältä ja ikävältä läksyjensä kanssa työskenteleminen. Paljo vaivaa maksoi hänelle opetella kieliopin sääntöjä ja hän sai usein kahteen tai kolmeen kertaan laskea luvunlasku-esimerkkinsä, ennen kuin sai ne oikein. Mutta hän oli lujasti päättänyt, että ei antaisi pienten vastusten saattaa itseänsä alakuloiseksi ja huomasikin heti ilokseen, että hänen tehtävänsä kävivät päivä päivältä yhä vähemmän vaikeiksi ja muuttuivat pian hänelle todelliseksi huvitukseksi. Hän tunsi itsekin edistyvänsä, voitti viikko viikolta yhä suurempaa luottamusta ja siihen sijaan, kuin häntä ennen oli saatu ajamalla ajaa kouluun, oli hän nyt aina valmis määrätyllä ajalla, eikä häntä koskaan

tarvinnut enää muistuttaa läksyjen lukemisesta. Suuresti edistyi hän myös piirrustamisessa ja siitä oli paljoa huvia sekä hänelle itsellensä, että hänen kumppaneillensa, kun saivat kuvatuksi jonkun mielikukan puutarhassa, tai ottivat mukaansa lyyjykynän ja piirrustuskirjansa ulos kedolle ja tekivät kuvasuunnitelman ympäristömaisemasta.

Sillä tavoin pitkitti Robert useampia vuosia ja jos häntä koskaan oli pidetty pölkkypäänä, oli hän pian pessyt pois sen tahran maineestansa ja luonteestansa. Nyt oli hän toveriensa keskuudessa tunnettu mitä ahkerimmaksi ja työteliäimmäksi pojaksi koko koulussa.

Fritsin äiti ei ollut milloinkaan unhottanut Robertia siitä päivin, kuin hän niin ystävällisesti puhutteli häntä kotonaan. Sitte kävi niin, että kun Robert oli lopettanut koulunkäyntinsä ja hänen vanhempansa etsivät hänelle paikkaa, tarvitsi Fritsin isä kirjanpitäjää konttooriinsa auttamaan Fritsiä, joka äskettäin oli saanut siinä paikan. Kun se oli etuisa paikka, lähetti rouva hakemaan Robertia, jonka hän tiesi kasvaneen ahkeraksi ja taitavaksi nuorukaiseksi. Nyt oli koeteltava Robertin kyky ja kelpaavaisuus.

Fritsin isä oli hyvin tarkka tutkimisessaan, sillä hän tarvitsi nuorukaisen, joka voi kirjoittaa hyvästi ja laskea lukua sekä nopeasti, että oikein. Robert oli kuitenkin koulussa hoitanut opinnoitansa niin hyvin, että hän kunnialla kesti tutkinnon ja sai paikan omakseen.

„Sinä näet nyt“, sanoi Fritsin äiti Robertille, sittekuin Robert oli paikan saanut, „sinä näet nyt, miten hyvä se neuvo oli, jonka annoin sinulle ollessasi pienenä poikana. Jos sinä olisit kasvanut laiskana ja taitamattomana, olisit sinä nyt kaikkien surkuttelema ja halveksima hylky, siihen sijaan, kuin

sinulla nyt on kunniallinen toimi. Mutta sinä huomasit erehdyksesi aikanaan; sinä näit, ennenkuin oli myöhäistä, että tässä maailmassa ei ilman työttä saavuteta mitään, joka olisi jonkin arvoista ja sinä ryhdyit ahkerasti opinnoihisi käsiksi. Nyt olet saanut palkan vaivastasi. Pysy vaan yhä samalla ahkeruuden ja kestävyyden toimeliaalla radalla, niin saat nähdä, niinkuin jo nytkin olet nähnyt, todeksi Salomon väitteen: jossa työtä tehdään, siinä kyllä on. Siunatkoon sinua Jumala ja antakoon sinulle armoa ja voimaa tekemään työtä siihen, joka on oikea ja hyvä, ja auttakoon Hän sinua käyttämään parhaat voimasi saavuttaaksesi sitä tietoa ja Jumalanpelkoa, jonka etsiminen ja saavuttaminen on meidän tärkein velvollisuutemme ja jonka omaaminen on korkein onnellisuutemme! Älä myöskään unhota, yhä pyrkiessäsi saavuttamaan uusia tietoja, pyrkiä kasvamaan armossa ja meidän Herramme ja Vapahtajamme Jesuksen Kristuksen tuntemisessa! (2 Piet. 3: 18.) Se on tieto, jonka apostoli Paavali, joka ei suinkaan ollut mikään puoliksi oppinut mies, julistaa pitävänsä korkeampana kaikkea muuta, sillä hän sanoo: „minä luen kaikki vahingoksi sen ylönpalttisen Kristuksen Jesuksen minun Herrani tuntemisen suhteen“ (Filipp. 3: 8). Se tieto tulee meille iankaikkiseksi hyödyksi ja siunaukseksi ja se on runsaasti palkitseva kaiken sen vaivan, joka meillä mahdollisesti on sitä saavuttaessamme.“

Kärtyisä Greeta.

Muuan lasten ystävä kertoo tosielämästä seuraavan tapauksen, josta näemme, kuinka onnellista on kuulla Herran kutsumusta. Hänen kertomuksensa on seuraava:

Oli kylmä ja tuulinen kevätpäivä. Minä matkustin kyydillä ja ajoin niin sanotuissa rakkarikärryissä — kaksipyöräisissä, vieterittömissä kärryissä —. Vasten kasvojani satoi lakkaamatta lumiräntää, jonka seassa tuntui olevan riitettä, niin että oli melkein mahdotonta pitää silmiänsä auki. Tuuli puhalsi kylmää kevätilmaa vaatteideni läpi niin, että tunsin itseni ihan läpivilustuneeksi, eikä pieni ajuripoikani jaksanut enää kauemmin ajaa. Kun olin käärinyt hänet vaippaani ja hän paneutunut maata alas kärryjen pohjalle, sain minä ottaa itse ohjakset haltuuni ja, niin hyvin kuin taisin, ajaa vierastaloon, johon aioin yöpyä.

Päästyäni myöhään iltasella perille, ensi työkseni tilasin tulta uuniin. Hetkisen odotettuani tuli pieni, kolmetoista vuotinen tyttö huoneeseni suuri sylyys puita kannettavanansa. Nähtävällä nyreämielisyydellä ja kiukuissaan heitätti hän kantamuksensa lattialle itseksensä muristen:

„Niin on, kuin aina olen sanonutkin — kaikki ihmiset vaan aina karnuttavat minulle ja kiusaavat minua.“

Minä kysyin häneltä, miksi hän oli niin tyytymättömällä mielellä ja pahoillaan? Siihen vastasi hän: „mitäpäs tässä muuta voisi olla, kuin nyreissään, kun kaikki ihmiset ovat pahoja ja ilkeitä — aina ja lakkaamatta.“

„Mikä on sinun nimesi, tyttöseni?“ tiedustin minä.

„Nimeni on Greeta, jos herra tahtoo sitä tietää“, mutisi hän, erittäin välinpitämättömästi ja huolettomasti heitellessään halkoja uuniin.

„No, Greeta kulta“, jatkoin minä, „mitä sinulle sitte on tehty, koska sinä väität kaikkia ihmisiä niin pahoiksi?“

„Voi, herra ei voi uskoa, kuinka tukala ja paha minulla on olla“, vastasi Greeta kyyneleet silmissä. „Teinpä minä mitä hyvänsä, niin se ei kelpaa. Kaikki suuret ja pienet lähettelevät minua milloin sinne, milloin tänne. Minä toivoisin vaan olevani sadan peninkulman päässä täältä!“

„Minä luulen sinulla olevan kovin vaikean olla, koska olet niin pahoillasi, mutta minä tiedän erään keinon, jolla kaikki saataisiin autetuksi ja ihmiset tulisivat hyvin hyviksi sinua kohtaan“, lausuin minä vähän viivytellen.

Greeta kiinnitti kirkkaat silmänsä minuun ja seisoi edessäni avossa suin, niinkuin mikä kysymysmerkki.

„Mitä herra tarkoittaa?“ kysyi hän viimein.

„Aivan sitä, mitä sanoinkin“, vastasin minä. „Minä tiedän keinon, joka saattaa sinut siihen tilaan, että et enää kauemmin aina katso kaikkia asioita pahimmalta puolen; tiedän keinon, joka voisi sinut tehdä suorastaan onnelliseksi siihen sijaan, kuin nyt tunnet itsesi onnettomaksi.“

„Sepä olisi hyvä tietää, mitä silloin olisi tehtävä“, huokasi Greeta.

„Jos sinä lupaat seurata sitä neuvoa, jonka minä annan sinulle, niin voin vakuuttaa, että se on sinulle onnistuva. Greeta, tahdotko luvata seurata neuvoani?“

„Kyllä; minä tahdon ainakin koettaa“, vastasi tyttö hiukan hämillään ajatellessaan sitä, mitä tuo lupaus sisältäisi.

„No hyvä“, aloin minä taas, „minun neuvoni on sangen yksinkertainen, sinun on vaan joka päivä rukoiltava Jumalaa, että *sinä oppisit tuntemaan itsesi.*“

„Sepä oli kummallinen neuvo“, vastasi Greeta pettyneen äänellä. „Totta kai minä toki itseni tunnen — sitä paitsi täytyy minun tunnustaa, että minä en tiedä miten minun on rukoiltava — minä en osaa mitään muita rukouksia, kuin Isä meidän ja siunauksen.“

„Sano siis ainoastaan“, jatkoin minä, „rakas taivaallinen Isä! Opeta minua tuntemaan itseäni! — Rukoile sillä tavoin oikein ahkerasti Jesuksen nimessä, niin saan minä palatessani kuulla, eikö se rukous ole vaikuttanut juuri sitä, kuin minä sanoin.“

Greeta seurasi todellakin neuvoa. Hän alkoi rukoilla, mutta tuli rukoillessaan yhä onnettomammaksi. Pikku raukka! Nyt eivät enää hänestä muut olleet pahoja hänelle, vaan juuri hän itse oli viallinen, tottelematon, mariseva ja ilkiä.

Parin viikon kuluttua palasin minä takaisin vierastaloon. Greeta tunsi minut heti ja sanoi, taas sytyttäessään tulta uuniin: „se oli onneton rukous, jonka herra opetti minulle.“

„Mitä sinä sillä tarkoitat, lapseni?“ kysyin minä ihmetellen.

„Niin kyllä se on totta, että kaikki muut ovat tulleet paremmiksi minulle, mutta *minä* olen tullut niin pahaksi ja ilkeäksi, että nyt olen kaksin verroin onnettomampi, kuin silloin, kuin muut olivat pahoja minulle.“

„Minä tiesin, että sinusta rupeaisi siltä tuntumaan Greeta“, vastasin minä iloiten tuosta tunnus-

tuksesta. „Sinä näet, että Jumala on kuullut rukouksesi — sinä olet oppinut tuntemaan itsesi ja miten paha sydämesi on, mutta nyt opetan minä sinulle vielä yhden rukouksen ja se kuuluu näin: „Herra opeta minua tuntemaan Sinua!“ Jos sinä sitäkin rukousta rukoilet sydämestäsi ja vilpittömällä aikomuksella oppia tuntemaan Herraa, sinun Vapahtajaasi, niin kuulee Hän rukouksesi ja silloin sinä vasta tulet oikein onnelliseksi.

Greeta pani neuvoni sydämeensä. Hän rupesi rukoilemaan sitä armoa, että oikein oppisi tuntemaan Herran. Hän saikin kohta havaita, että se on iankaikkinen elämä tuntea Jumala ja se, jonka Hän lähetti, Jesus Kristus. Nyt tuli hän onnelliseksi ja autuaaksi Hänessä, ja kaikki kävi helpommin hänen jokapäiväisessä elämässäänkin. Kun minä joku vuosi myöhemmin tapasin taas häntä, oli hän kasvanut sekä iässä, että viisaudessa ja armossa. Hän ei enää ollut kärtyisä, eikä suuttunut koko maailmalle; — hänestä oli tullut hiljainen, nöyrä ja tottelevainen tyttö, joka ei enää yhtään ollut sen pienen kärsimättömän, pahankurisen Greetan kalttainen, jonka ensiksi olin tavannut. Totinen itsensä tunteminen ja uskon silmäys Herraan Kristukseen muuntaa silmään pistävällä tavalla pienen lapsen sydämenkin. Työ tulee helpommaksi, mieli iloisemmaksi, sydän nöyremmäksi ja tottelevaisemmaksi; ja sellainen lapsi on otollinen sekä Jumalalle että ihmisille.

Kunnioita isääsi ja äitiäsi.

Historia, jonka nyt kerron, on hyvin lyhyt, mutta niin merkillinen, että siitä niin suuret kuin pienetkin selvästi näkevät, miten Jumala tahtoo, että lasten tulee pitää kunniassa vanhempiansa. Sillä lasten kiittämättömyys ja halveksiminen vanhempia kohtaan on kaikkein suurin synti ja sitä varmaan kovasti rangaistaan, ell'ei tänään tai huomenna, niin ainakin vast'edes, kun lapset kasvavat suuriksi.

Tämäkin on vain vanha historia, jota moni jo on kertonut ennen minua, mutta kyllä sitä kannattaa kuulla vieläkin kerran.

Oli mies ja vaimo, joilla oli luonansa vanha isä, ja heillä oli itselläänkin lapsia. Vanha ukko, se isänisä, oli jo ihan harmaa sekä niin vanha ja heikko, ett'ei hän jaksanut vakavasti pitää kättänsä, jos siihen otti jotakin.

Kun hän istui pöydässä syömässä muiden kanssa, ei hän saanutkaan lusikkaa viedyksi suuhunsa kaatamatta keittoa päällensä. Se ei muiden mielestä ollut sopivata. He sentähden sitoivat ukolle kaulaan ruokaliinan niinkuin pikku lapselle. Mutta ukon kädet vapisivat sittekin ja hän yhä läikytteli keittoa puhtaalle ruokaliinalle. Vaan eihän hän sitä osannut estää.

Mies ja vaimo olivat kiittämättömät ja kovasydämmiset. He eivät muistelleet, miten paljon vaivaa ja puuhaa heidän vanhempansa olivat heistä nähneet silloin, kuin he olivat pienet ja taitamattomat. Sentähden he sanoivat ankarasti: „jos ukko ei lakkaa tuhraamasta ruokaliinaa, niin saa hän syödä tuolla nurkassa yksinään."

Mutta ukko ei voinut sitä auttaa, hän oli niin

vanha. Sentähden nuo armottomat ihmiset panivat hänet nurkkaan ja antoivat hänelle puukaukalon; ukko sai siitä päivästä alkain istua nurkassa syömässä yksin, mutta mies ja vaimo söivät pöydässä kuten ennenkin.

Se hyvin suretti vanhaa ukkoa, sillä raskastapa on nähdä itseään vanhana halveksittavan ainoastaan vanhuuden tähden ja omain lastensa puolelta. Kiittämätön sydän on raskain taakka, kuin maa päällään kantaa.

Mutta ukko kuitenkin istui nurkassaan ja itki niin hiljaa, ett'ei kukaan nähnyt kyyneliä, jotka juoksivat pitkin karttuisia kasvoja alas lumivalkoiselle parralle. Ainoastaan Jumala, joka näkee kaikki, näki myöskin vanhuksen surun ja ihmisten kovuuden, ja hän tiesi keinon nöyryyttää armottomat.

Eräänä päivänä istui ukko, kuten tavallista, nurkassansa; mies ja vaimo istuivat pöydässä ja lattialla istui heidän pieni nelivuotinen poikansa vuoleksien puupalasta. Mies kysyi häneltä: „Mitäs nyt teet, poikaseni?"

Poika vastasi: „minä vuolen kaukaloa."

„No, mitäs sillä teet?" kysyi isä.

„Kun te, isä ja äiti, tulette vanhoiksi, panen minä teidät nurkkaan syömään kaukalosta, niinkuin ukko nyt syö."

Mies ja vaimo katsoivat silmäkkäin, ja Jumala avasi heidän silmänsä, niin että he näkivät suuren syntinsä ja kiittämättömyytensä, ja heistä tuntui omantunnon ääni puhuvan lapsen suun kautta, sanoen: „jos te ylönkatsotte vanhempianne heidän vanhuudessansa, niin teidän lapsenne katsovat teitä ylön, kun kerran vanhenette."

Ja molemmat menivät itkien nurkkaan ukon luo, syleilivät häntä ja sanoivat: „Anna anteeksi, me

olemme tehneet niin pahasti sinua kohtaan! Täst'edes pitää sinun istua meidän kanssamme pöydässä ja paraassa paikassa. Sillä nyt me tiedämme, ett'ei koskaan pidä unhotettaman pyhää ja kaunista neljättä käskyä: „kunnioita isääs ja äitiäs, ettäs sinulle hyvin kävis ja sinä kauan eläisit maan päällä.“

Ystävällisiä neuvoja nuorukaisille. Kirjoitti *J. C. Ryle.* Suomennos. 92 sivua. Hinta sidottuna 85 penniä.

Jokainen sana on punnittu, joka lause paikallaan. Kirja kokonaisuudessaan sellainen, jommoista juuri nuoriso meidän päivinämme tarvitsee. — On selvää että tämä kirja täytyy hankkia kaikkiin nuorukais-seuroihin ja niitten kirjastoihin samoinkuin muihinkin kansankirjastoihin. Oi jospa voisimme laskea sen jokaisen nuorukaisen käteen armaassa isäimme maassa — ja jospa he kaikki sitä nöyrästi rukoillen lukisivat! Silloin olisi kansamme tulevaisuus kirkastuva, sen voima säilyvä ajan turmiollisilta myrkkyhampailta.

(Suomen Viikkolehti.)

Kertomuksia. I. II. Kirjoitti *Leo Tolstoi.* Venäjän kielestä suomensi K. H. Hinta 65 p:iä.

„Pieni aarreaitta, jonka hinnan huokeus tekee mahdolliseksi päästä jokaisen suomalaisen kodin pöydälle Kauniimpaa ja hienompaa kuin nämä kertomukset emme usein saa lukea. — — Lukekoon nämä pienet kertomukset kuka suinkin voi.“

Kolme nuorukaista. Kertomus Amerikasta. Kirjoitti *Pancy.* Suomennos. Hinta 1 m. 60 p.

Kirjan sisältö on yleensä hyvin opettavainen, kirjoitustapa miellyttävä ja helposti käsitetty, suomennos sujuva. Vaaratta voi sen nuorison käteen laskea, emme tarvitse peljätä siinä likaista lausetta kohtaavamme. Kirjan suurin ansio on että se koettaa johtaa kaikkein jalkoja „pelastuksen Kalliolle“. Me ehdottelemme lämpimästi kirjaa kaikkiin perheisiin sekä lainakirjastoihin ostettavaksi! — — (Suomen Viikkolehti.)

— — on parhaimpia raittiuskertomuksia mitä me olemme lukeneet. Opetusta siinä on melkein joka sivulla, mutta kertomus ei siitä pilaannu. Kaikki kerrotaan raittiisti ja luonnikkaasti ja lukija mieltymyksellä seuraa kirjan sankaria loppuun asti. Hintakaan 1 markka 60 penniä ei kirjaa pilaa, vaan on verraten hyvin helppo sievästi asustetusta kirjasta, joka on joululahjaksi erittäin sopiva. (Aamunairut.)